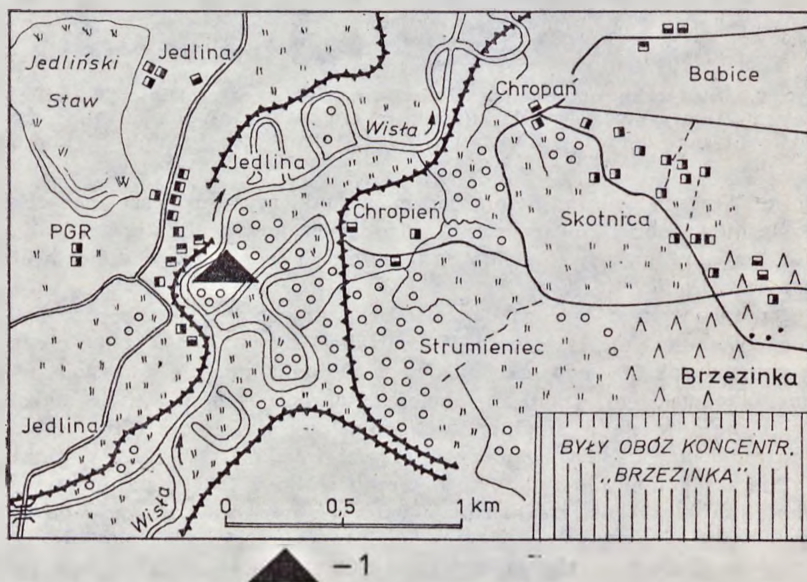

O ochronę stanowiska śnieżyczki przebiśniegu *Galanthus nivalis* w okolicy Oświęcimia

Śnieżyczka przebiśnieg, jeden z najpiękniejszych zwiastunów wiosny w naszej florze zakwita na przedwiośniu, czasem wśród płatów zalegającego jeszcze śniegu. Często jest zrywany na bukiety, a cebulki są wykopywane ze stanowisk naturalnych i przesadzane do ogródków przydomowych. Bezpośrednie tępienie jak również dewastacja stanowisk sprawia więc, że pomimo całkowitej ochrony, roślina ta staje się coraz rzadszym elementem naszej flory.

Podczas jednej z wycieczek botanicznych, odnaleziono na gruntach wsi Babice w gminie Oświęcim bardzo liczną populację śnieżyczki przebiśniegu w lasu chłopskim o powierzchni około 8 ha, leżącym między starorzeczem Stare Wiślicko a obecnym korytem Wisły (ryc. 1). Przebiśnieg występuje łąkowo na obszarze całego lasu, lecz znajdujemy go również na przylegających łąkach (ryc. 2).

Kwiaty śnieżyczki przebiśniegu zapylane są przez błonkówki — przede wszystkim pszczoły — zaś nasiona rozsiewane są przez mrówki. Niektóre populacje *Galanthus nivalis* zawierają alkaloid galantaminę,

Ryc. 1. Szkic sytuacyjny stanowiska śnieżyczki przebiśniegu *Galanthus nivalis* w okolicy Oświęcimia. 1 — opisywane stanowisko. — Situation sketch of the locality supporting the snowdrop, *Galanthus nivalis*, in the vicinity of the town of Oświęcim. 1 — the locality described in the article

Ryc. 2. Snieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* w runie grądu *Tilio-Carpinetum* nad starorzeczem Stare Wiślisko. — The snowdrop, *Galanthus nivalis*, in the ground-flora of the *Tilio-Carpinetum* lime-hornbeam forest growing in the "Stare Wiślisko" cut-off meander channel of the Vistula. Fot. J. Żarnowiec

k który znany jest również pod nazwą niwaliny. Stosowany jest on w postaci bromowodorku (Nivalin), jako lek tonizujący mięśnie, szczególnie w następstwach paraliżu dziecięcego.

Oprócz śnieżyczki przebiśniegu stwierdzono tu jeszcze inne gatunki podlegające całkowitej lub częściowej ochronie tj.: kruszczyka szerokolistnego *Epipactis latifolia*, listerę jajowatą *Listera ovata*, pierwiosnkę wyniosłą *Primula elatior*, konwalię majową *Convallaria maialis* oraz krzewy: kruszynę pospolitą *Frangula alnus* i kalinę koralową *Viburnum opulus*.

W przylegającym do grądu starorzeczu Wisły występuje bardzo licznie grąźel żółty *Nuphar luteum*. Rośnie tu również niewielka kolonia osoki aloesowatej *Stratiotes aloides* oraz jeszcze w 1981 r. obserwowano nieliczne zgrupowania kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*, która obecnie na tym stanowisku niestety już wyginęła.

Ze względu na wyjątkowo liczną, występującą tu populację śnieżyczki przebiśniegu oraz bogactwo florystyczne opisywanego zbiorowiska leśnego, proponuje się utworzenie tu rezerwatu przyrody obejmującego grąd oraz bezpośrednio przylegające do niego starorzecze Stare Wiślisko. Nie pozwólmy na dewastację obfitego stanowiska tak pięknej i coraz radszej rośliny przedwiośnia, jaką niewątpliwie jest śnieżyczka przebiśnieg!

Jan Żarnowiec